

Linjen

UPPLEVELSE/KULTURSTRÅK

I arbetet med Västra Dockans värdeprogram uppstod idéerna om ett kulturstråk som ett välbehövligt och upplevelserikt gångstråk som ett komplement intill de storskaliga hallarna från Kockumstiden. Sju representanter från stadsbyggnadskontoret, gatukontoret, kulturförvaltningen, Dockan AB, Wihlborgs, Skånes Dansteater och SVT Malmö samlades i november 2012 för att diskutera förutsättningar för ett sådant upplevelse- och kulturstråk. Sedan dess har Nordic City Network, NCN, och ytterligare andra aktörer bidragit till att utveckla målbilden.

STRÄCKNINGEN

I första hand koncentrerar sig stråket till en sträckning från Anna Lindhs plats via Nordenskiöldsgatan, förbi SVT och MEC, via Isbergs gata, över Dockplatsen, förbi och längs Hallarna till den kommande parken och busstorget. Satsningar längs stråket kan komma efter hand och behöver inte etableras samtidigt. Sträckningen kan utvidgas i framtiden vid nya förutsättningar. Den ursprungliga och gemensamma Linjen bör dock tidigt göras tydlig.

MÅLBILDER

Stråket ska vara ett **sammanhängande upplevelsestråk** i ett område med behov av både **variation och tydligare kopplingar**. För att upplevas som sammanhängande behöver sträckan ett enhetligt, återkommande och igenkännbart element. I sin enklaste form består det av ett streck målat på marken. Därför har satsningen nu fått namnet Linjen.

Stråket ska uppfattas som ett bidrag till **den interaktiva nätverksstaden**, den som kännetecknas av det fjärde stadsrummet och som har en flytande gräns mellan det offentliga och det privata rummet. Tankarna har influerats av Malmös engagemang i stadsbyggnadsnätverket Nordic City Network, NCN, och samarbetet med Gehl Architects och deras skrift "Bymiljøets betydning for virksomheders værdiskabelse".

Satsningen handlar mer om **möten** och **nätverk** mellan människor än om en fysisk förändring i stadsrummet. De människor som redan befolkar stråket har en kunskap och en potential som kan utvecklas ytterligare med intimare koppling till kringliggande aktiviteter. Företag kan hitta inspiration och samarbetsmöjligheter där de kanske annars inte skulle söka efter den.

Stråket ska bidra till att området får **starkare identitet** och **intimare skala**. SVT:s satsning på direktsänd sommarlovsteve från Dockplatsen är ett bra exempel på hur en kantande verksamhet har använt stadsrummet och, i det här fallet, gett staden en turistattraktion med barnidentitet. På liknande sätt har BBC i Cardiff gett liv och stöd till ett hamnområde motsvarande Västra Hamnen med en nedlagd varvsindustri. En vägg längs kajpromenaden har dekorerats med kondoleanser efter en avliden karaktär i teveserien Torchwood (!). En brygga ut till en båtuthyrning har fått en påbyggnad med Doctor Who:s tidsresande polisbox. Doctor Who Experience har etablerats i en industrihall. Tillsammans har staden och teveindustrin bidragit till att området åter blivit intressant.

NCN lyfter fram Linjen som ett intressant stadsbyggnadsprojekt för att den till sin idé är betydligt mer än de fysiska byggklotsar som kan ingå i satsningen. Denna och andra banbrytande stadsutvecklingsidéer kommer att redovisas på NCN:s konferenser i Malmö höstarna 2013 och 2014.

Nordenskiöldsgatan

SVT aktivitet

BBC aktivitet[

BBC aktivitet

REDAN PÅGÅENDE PLANER OCH AKTIVITETER

Idén om ett sammanhållande stråk bygger på att i första hand ta till vara de idéer, aktiviteter och verksamheter som *redan* finns kring stråket. Det gäller både aktiviteter som är knutna till en byggnad (som Skånes dansteater) och fristående aktiviteter (som SVT:s satsning vid Dockplatsen). Kulturstråket genom Västra Dockan detaljplaneras nu. Nordic City Networks arbete med det fjärde stadsrummet på Universitetsholmen och Malmö stads Fotgängarprogram är exempel på andra redan påbörjade och stödjande planer.

- **Kulturstråk genom Västra Dockan**

Stråket beskrivs som en gågata:

... med blandade funktioner och med öppna, inbjudande, upplevelserika och överraskande element i en skala som passar den gående människans mått.

... med ett enhetligt grepp genom exempelvis en återkommande markbeläggning, ett vattenelement, en belysning eller annat sammanhållande element som förstärker uppfattningen om ett antal rum som binds samman av stråket.

- **Nordic City Network och Nordenskiöldsgatan**

I juni 2009 presenterade nätverket NCN en värdebaserad stadsutvecklingsmodell utifrån konceptet kring det fjärde stadsrummet med Universitetsstaden som exempel. Nordenskiöldsgatan undersöktes utifrån mångfald, öppenhet, tolerans, social inkludering, omgivningsansvar och stadsmässig komplexitet. Resultatet visade att gatan hade behov av förändring men också goda förutsättningar att förbättra samtliga undersökta kriterier.

- **Fotgängarprogrammet**

Malmö stads fotgängarprogram, antaget 2012, har Nordenskiöldsgatan som ett av sina prioriterade stråk.

Från programmet:

Hela gångnätet ska ha en väl fungerande standard. Vissa områden och stråk, där till exempel extra många människor rör sig, kan dock pekas ut som prioriterade. Dessa ska beröra ett stort antal Malmöbor och besökare så att åtgärderna längs stråken gagnar många. De prioriterade stråken och områdena ligger sannolikt främst i Malmös centrala delar (-). Prioriteringen ska även ta hänsyn till framtida resmönster för fotgängare. I exemplet har starka målpunkter så som torg, parker och stationer kopplats ihop. Det kan också handla om att knyta samman staden och minska de mentala avstånden.

ÖVRIGA FÖRUTSÄTTNINGAR

Många gånger när stadsplanerare diskuterar att etablera stråk betyder det att det saknas liv och rörelse i området och att det inte finns tydliga hierarkier mellan olika sätt att röra sig på i den befintliga miljön. Här är situationen inte sådan. Redan idag befolkas stråket under stora delar av dygnets timmar av strömmar till och från **Centralstationens** uppgång vid Anna Lindhs plats. Det finns gott om **målpunkter** och **aktiviteter** på Universitetsholmen och i Västra hamnen. Året runt alstrar **arbetsplatser** och **högskolan** folkströmmar. **SVT:s** nämnda satsning på **sommarlovsprogrammet** drar varje vardagsmorgon stora skaror av barnfamiljer från hela Sverige till Västra hamnen. **Skånes Dansteater** drar publik både nationellt och internationellt. **Media Evolution City**, MEC, har redan anammat idéerna kring det fjärde stadsrummet. Det som saknas är alltså inte folkliv, utan en stimulerande miljö som möjliggör möten och kontakter, inspirerar till kreativitet, gör promenaden längs stråket upplevelserikare, kortar de mentala avstånden och ger ett behagligare klimat. Linjens ambition är givetvis ändå att locka *ytterligare* människor till att gå och röra sig i området.

PROCESS MED MASSOR AV MÖJLIGHETER

De många intressenterna i området öppnar för en mängd möjligheter. MEC har redan lyckats skapa en atmosfär av kreativitet och nätkopplande verksamhet. Nästa steg är att **starta dialogen** och flytta samma tankegångar till hela stråket och på nya sätt använda inne och ute. Gatukontoret går redan i bräschen genom sitt motto ”Ett Malmö där man hellre är ute än inne”. Företag längs Linjen kan vidga sina medarbetares arbetsfält till gatan och stadsrummet. SVT Malmö kan på samma sätt som BBC Drama i Cardiff bidra till attraktionskraft i stadsrummet med figurer och föremål från nya och befintliga serier. Med skyltfönster och bildvisningar kan Skånes dansteater visa filmer och utvidga rörelsen längs Linjen till att inbegripa dans och rytm. Tekniska installationer som medger olika typer av interaktivitet av ljud, ljus eller information är idag inte längre något ovanligt. Idéer att förverkliga finns det med andra ord gott om! Ingenting är skrivet i sten – initiativ ska bejakas – allt är möjligt.

*Rev 3 juni 2013
/MD Sbk*

De personer som representerade sina respektive organisationer vid novembermötet 2012 var: Marianne Dock stadsbyggnadskontoret, Anna Lyrevik kulturförvaltningen, Pär Nordahl SVT, Lennart Ottosson Dockan AB, Ewa Sundström gatukontoret, Leif Svensson Wihlborgs och Åsa Söderberg Skånes Dansteater.